

**Aiškinamasis raštas, pridedamas prie pasiūlymo dėl Reglamento (ES) Nr. 1408/2013 dėl
Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis*
pagalbai žemės ūkio sektoriuje pakeitimo**

Šiuo raštu siekiama paaiškinti siūlomo Reglamento (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje (toliau – Reglamentas 1408/2013) pakeitimo tikslą ir taikymo sritį. Jis skelbiamas kartu su konsultacijomis dėl pasiūlymo. Konsultacijos vyks iki 2024 m. liepos 21 d.

Piliečiai, organizacijos ir valdžios institucijos raginami pareikšti savo nuomonę dėl siūlomo pakeitimo.

Suinteresuotieji subjektai raginami pateikti pastabas elektroniniu būdu ir aiškiai nurodyti, ar jų atsakymai yra konfidencialūs. Tokiu atveju taip pat turėtų būti pateikta nekonfidenciali atsakymo versija, kurią būtų galima paskelbti Konkurencijos generalinio direktorato svetainėje.

1. Aplinkybės

De minimis pagalba – tai parama, kuri yra pakankamai maža, kad būtų laikoma neiškraipanti konkurencijos ir nedaranti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai. Todėl laikoma, kad *de minimis* pagalba nėra valstybės pagalba. Kadangi teikiant šią pagalbą skiriamos nedidelės sumos, pagal *De minimis* pagalbos reglamentą leidžiama šiai paramai netaikyti valstybės pagalbos kontrolės.

Reglamentas 1408/2013 taikomas *de minimis* pagalbai, teikiamai pirminės žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje veiklą vykdančioms įmonėms. Pastaraisiais metais Europos žemės ūkio sektorius patyrė infliacinį spaudimą ir susidūrė su didelėmis žaliavų kainomis.

2024 m. balandžio 18 d. Europos Vadovų Taryba „paragino Komisiją tęsti darbą, susijusį su galimybe padidinti *de minimis* pagalbos žemės ūkiui viršutinę ribą“.

Apskritai Komisija reguliariai peržiūri valstybės pagalbos taisykles ir jas pritaiko prie vidaus rinkos dinamikos. Dabartinės *de minimis* taisyklės nustos galioti 2027 m. gruodžio 31 d. Tačiau, atsižvelgdama į pirmiau paaiškintus elementus, Komisija mano, kad tikslinga paspartinti jų peržiūrą.

2. Siūlomas pakeitimas

Pakeitimu sprendžiami du pagrindiniai klausimai, susiję su: i) *de minimis* viršutinėmis ribomis ir ii) skaidrumo reikalavimais.

Individuali de minimis viršutinė riba

Nuo 2019 m. individuali vienai įmonei nustatyta *de minimis* viršutinė riba yra 20 000 EUR per bet kurį trejų finansinių metų laikotarpį. Valstybės narės gali pasirinkti didesnę viršutinę ribą, t. y. 25 000 EUR vienai įmonei per tą patį laikotarpį, jei jos įsteigia centrinę *de minimis* pagalbos registrą.

Komisija, laikydamasi Sąjungos teismų praktikos, gali padidinti viršutinės ribas tik jei nėra konkurencijos ir prekybos iškraipymo rizikos. Todėl Komisijos diskrecija nustatyti *de minimis* viršutinės ribas yra ribota.

Atsižvelgdama į tai, Komisija siūlo padidinti individualią viršutinę ribą iki 37 000 EUR. Šios sumos apskaičiavimas grindžiamas faktine infliacija nuo paskutinės reglamento peržiūros

2019 m., remiantis [Eurostato SVKI duomenimis](#)¹, taip pat prognozuojama infliacija remiantis, jei turima, Europos Komisijos prognoze (2024 ir 2025 m.)² ir ECB infliacijos tikslu likusiems metams iki siūlomos Reglamento galiojimo pabaigos (2032 m. gruodžio 31 d.).

Nacionalinė riba

Be individualios *de minimis* viršutinės ribos, Reglamente 1408/2013 taip pat nustatyta bendra *de minimis* pagalbos riba kiekvienai valstybei narei (vadinamoji nacionalinė riba). Ši riba nustatyta kaip 1,25 % nuo 2012–2017 m. laikotarpio metinės žemės ūkio gamybos trijų didžiausių verčių vidurkio. Kita vertus, jei valstybė narė yra įsteigusi centrinę *de minimis* pagalbos registrą, nacionalinė riba apskaičiuojama kaip 1,5 % nuo 2012–2017 m. laikotarpio metinės žemės ūkio gamybos trijų didžiausių verčių vidurkio.

Siekdama pakoreguoti nacionalines ribas, Komisija siūlo pratęsti laikotarpį, į kurį atsižvelgiama atliekant skaičiavimą, t. y. skaičiavimą grįsti 2012–2023 m. laikotarpiu.

Kadangi bus sukurtas privalomas *de minimis* pagalbos registras (žr. toliau), Komisija siūlo nustatyti vieną individualią ribą ir nacionalinę ribą, remiantis ta pačia metodika, kuri šiuo metu taikoma apskaičiuojant nacionalinę ribą valstybėse narėse, kurios įsteigė centrinę registrą. Taigi, siūloma peržiūrėta nacionalinė riba apskaičiuojama kaip 1,5 % nuo 2012–2023 m. laikotarpio metinės žemės ūkio gamybos trijų didžiausių verčių vidurkio. Kalbant apie Jungtinės Karalystės Šiaurės Airijai taikomą nacionalinę ribą, dėl turimų duomenų šiuo etapu atsižvelgiama į 2012–2022 m. laikotarpį.

Laikotarpis, į kurį atsižvelgiama vertinant, ar laikomasi de minimis viršutinės ribos

Komisija siūlo skaičiavimą derinti su Reglamentu 2023/2832 ir bendrą sumą apskaičiuoti atsižvelgiant į trejų metų, o ne trejų finansinių metų, kaip yra dabar, laikotarpį.

Skaidrumas

Siekdamos laikytis skaidrumo reikalavimų, valstybės narės šiuo metu gali pasirinkti įsteigti *de minimis* pagalbos registrą arba priimti paramos gavėjų savideklaracijas. Tačiau iš 2019 m. atliktos tinkamumo patikros rezultatų matyti, kad ši sistema yra nepatenkinama ir galėtų būti patobulinta. Todėl, vadovaudamasi neseniai peržiūrėtu Reglamentu 2023/2831, Komisija siūlo sukurti privalomą registrą. Tai padidins skaidrumą suinteresuotiesiems subjektams bei valstybėms narėms ir sumažins administracinę naštą įmonėms, kurios šiuo metu naudoja savideklaracijos sistemą.

3. Poveikio vertinimas

2019 m. buvo atliktas Reglamento (ES) 1408/2013 poveikio vertinimas. Dabartinė peržiūra apima tik techninius pritaikymus, kuriais viršutinės ribos koreguojamos atsižvelgiant į infliaciją ir suderinant reglamentą su neseniai iš dalies pakeistu Reglamentu 2023/2831. Atsižvelgiant į tai, poveikio vertinimas nereikalingas.

¹ Eurostato duomenys, paskelbti adresu

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en&category=t_prc.t_prc_hic_p (žiūrėta 2024 m. birželio 3 d.).

² Europos Komisijos 2024 m. pavasario prognozė, paskelbta adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2024-economic-forecast-gradual-expansion-amid-high-geopolitical-risks_en?prefLang=lt (žiūrėta 2024 m. birželio 3 d.), susijusi su infliacijos ES prognoze.